

PROJECT
 'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' – collectieve moestuin en activiteiten / The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbor – a collective kitchen garden plus activities

LOCATIE / LOCATION
 Amsterdam Geuzenveld-Slotermeer

ONTWERPERS / DESIGNERS
 Marjetica Potrc, Het Wilde Westen

OPDRACHTGEVER / COMMISSIONED BY
 Stedelijk Museum Amsterdam

OPPERVLAKTE / AREA
 0,15 ha

ONTWERP / DESIGN
 2008

UITVOERING
 2009

Een gezamenlijke moestuin in Amsterdam-West versterkt de sociale samenhang in de achterstandswijk. Emancipatie, voedsel en duurzaamheid als leidraad voor vernieuwing van de tuinstad.

A collective kitchen garden strengthens social cohesion in a deprived neighbourhood. The project throws new light on the challenge of restructuring post-war areas.

Aan de Lodewijk van Deysselstraat in Geuzenveld-Slotermeer werken Marokkaanse, Surinaamse, Turkse en Nederlandse vrouwen en kinderen samen in een moestuin. Tussen de naoorlogse flats zaaien, wieden en oogsten zij hun groenten en rusten zij uit onder de bomen. In de zon blinkt een kas. Het tuingereedschap ligt in een voormalig winkeltje bij de ingang van de tuin. Het winkeltje wordt liefkozend 'het huisje' genoemd. Er staan lange tafels voor vergaderingen en gezamenlijke maaltijden. De moestuin is begonnen als

een kunstproject van het Stedelijk Museum. Tijdelijk zonder gebouw, wijdde het museum zich aan kunst in de openbare ruimte. Een van de kunstenaars die de opdracht kregen een kunstwerk te realiseren was Marjetica Potrc. Zij betrok Het Wilde Westen erbij, een interdisciplinair gelegenheidscollectief van onder meer architecten, sociologen en plannologen, dat eerder al een bottom-up strategie voor de stedelijke vernieuwing van Amsterdam Nieuw-West ontwikkelde. Voor het Stedelijk Museum realiseren Het Wilde Westen en Marjetica Potrc

Along Lodewijk van Deysselstraat in the Amsterdam district of Geuzenveld-Slotermeer, Moroccan, Surinamese, Turkish and Dutch women and children are working together in a kitchen garden. Amidst the post-war blocks of flats they sow, weed and harvest their vegetables, taking a breather under the trees. A greenhouse is gleaming in the sun. The gardening tools are kept in a former shop at the garden's entrance, fondly called 'the little house', where there are also long tables for meetings and eating together. This kitchen garden started as an art project by the Stedelijk

Museum. Temporarily without its own building, the museum was focusing on art in public spaces. One of the artists commissioned to create a work of art was Marjetica Potrc. She got Het Wilde Westen (The Wild West) involved, an ad-hoc interdisciplinary collective including architects, sociologists and urban and rural planners, which had previously developed a bottom-up urban renewal strategy in the Nieuw-West district of Amsterdam. Together they helped create a local kitchen garden in Nieuw West, entitled The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbour. For this, the housing

Buurtbewoners bewerken de moestuin

Van de bouwblokken met kijkgroen is één in gebruik genomen als collectieve moestuin / Residents of one block of flats transformed their decorative greenery into a vegetable garden

onder de noemer 'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' een buurtmoestuin in Nieuw West. Corporaties Far West en Rochdale stelden hiervoor het gezamenlijk 'kijkgroen' tussen drie bouwblokken beschikbaar.

Om het project te doen slagen was de animo van bewoners cruciaal. Potrc en Het Wilde Westen gingen langs de deuren, knapten 'het huisje' op, trokken tegels uit de stoep om er bloemen te planten en verpachtten aan het begin van het seizoen grond voor een euro per vierkante meter – de minimale maat voor een privémoestuin. Van de opbrengst uit het tuintje is de helft voor de kweker en de andere helft voor gezamenlijke consumptie met buurtgenoten.

Het verpachten van de grond markeerde de officiële start van het kunstproject. In de loop van het seizoen organiseerden het Wilde Westen en Potrc workshops over tuinieren, voedsel en duurzaamheid.

Een anarchopunk vertelde over een gekraakte moestuin in de Jordaan, een Japanse kok hield een workshop sushi, er is geknutseld met gerecycled materiaal, op stadswild gejaagd, en de jeugd maakte een theaterstuk. De afsluitende bijeenkomst werd grotendeels door tuinders georganiseerd: een oogstfeest met hapjes waarvoor de tuinders vooraf anderhalve week om beurten in de keuken stonden, yoga in de tuin, de verkoop van ingemaakte groenten, en een groentenloterij.

'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' is een strategie met als tastbaar resultaat een gezamenlijke moestuin voor buurtbewoners. De initiatiefnemers verwijzen met de moestuin naar de geschiedenis van Nieuw West als tuinstad. 'Kijkgroen' is in hun ogen ver verwijderd van een van de belangrijke uitgangspunten van de tuinstad: het vertrouwen in de maakbare samenleving.

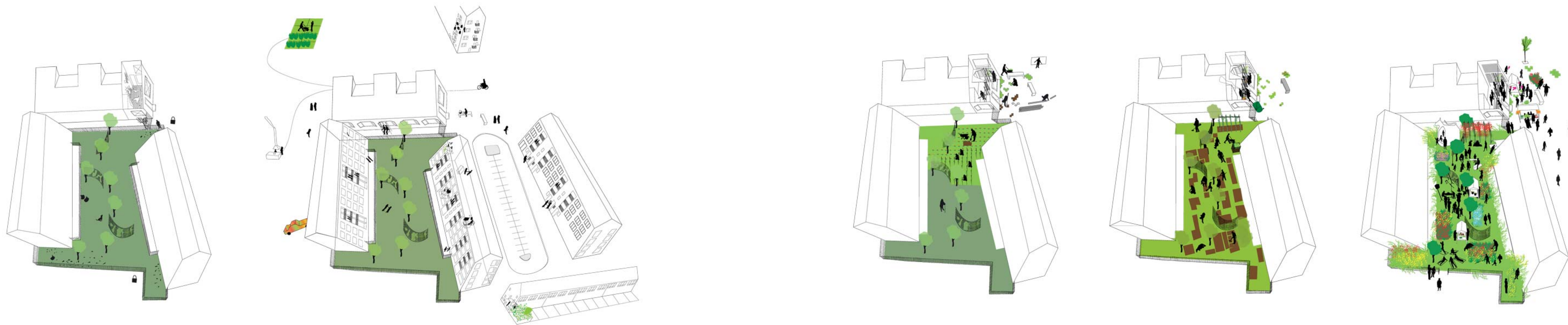
corporations Far West and Rochdale made available their combined 'decorative greenery' between three blocks of flats.

The residents' enthusiasm was crucial to the project's success. Potrc and Het Wilde Westen went from door to door to drum up local support, renovated the 'little house', removed paving stones so flowers could be planted, and at the beginning of the season leased out plots at one euro per square metre – the minimum size for a private kitchen garden. Of the garden's produce, half is for the gardener and the other half is for joint consumption by fellow residents. Leasing out the lots marked the official start of the art project. In the course of the season, Het Wilde Westen and Potrc organized workshops on gardening, food and sustainability. An anarcho-punk held a talk on squatters in a kitchen garden in the Jordaan area, a Japanese cook gave a sushi workshop, people made things from recycled materials and went out hunting for urban

game, and youngsters put on a play. The final gathering was largely organized by the gardeners themselves. It included a harvest festival (with dishes that the gardeners had spent a week and a half preparing, taking turns in the kitchen), yoga in the garden, the sale of preserved vegetables and a vegetable lottery.

The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbor was devised as a strategy that has a communal kitchen garden for residents as its tangible outcome. This kitchen garden is the initiators' reference to Nieuw West's history as a garden city. In their eyes, 'decorative greenery' is far removed from one of the main starting points of a garden city: confidence in our ability to shape society.

The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbor is based precisely on this confidence. For the people living on and around Lodewijk van Deysselstraat, the art project has marked a permanent change. After their first harvest festival, they founded an

Het project creëert een sociaal netwerk in de wijk / The project has brought the neighbourhood residents in contact with a network of professional cooks

Corporaties Far West en Rochdale stellen door hekken afgesloten kijkgroen beschikbaar – waar op dat moment alleen de honden kunnen komen – en de ongebruikte winkelruimte waarin als laatste een Islamitische slager zat / The development of the inner garden. At the start the inner garden, enclosed by fences, was the preserve of the local dogs. The shop space had been unused since the departure of the halal butcher:neighbourhood residents in contact with a network of professional cooks

Het project start met de bezoeken aan buurtbewoners met de zoektocht naar koks en kwekers, het aanspreken van voorbijgangers en het uitdelen van Nederlands-Arabisch folders / The project started by visiting local residents in the search for cooks and growers, approaching passers-by and handing out leaflets in Dutch and Arabic

Dan volgen de voorbereidingen voor de collectieve tuin waarin de eerste stoeptegels worden gelicht, kinderen van de Praktijkschool Afrikaantjes planten en nieuwe stickers op de winkelruimte worden geplakt / Preparations for the collective garden followed: paving stones were removed, schoolchildren planted African marigolds and the shop was decorated with new stickers

Er wordt gestart met tuinieren met Winnie, Ruth & Ibo, Rufus, Eptisam, Moustafa, Nadia, Gerda, Mohamed, Ettajiri, Reduan, Henna, Costa, Aisha, Henk & Josephine, Nasiha, Dasha, Jose, Ashraf, Hamza, Mohamed, Faysal, Samira & Maroua, Kaoutar, Jean-Marie en Oumayma / The gardening starts with Winnie, Ruth & Ibo, Rufus, Eptisam, Moustafa, Nadia, Gerda, Mohamed, Ettajiri, Reduan, Henna, Costa, Aisha, Henk & Josephine, Nasiha, Dasha, Jose, Ashraf, Hamza, Mohamed, Faysal, Samira & Maroua, Kaoutar, Jean-Marie and Oumayma

En ten slotte het oogstfeest waarin de verbouwde groenten worden verkocht, Aisha and Costa uitleg geven over de tuin, Wietske vis maakt uit de Slotterplas, Ria tuinyoga geeft, de kinderen een groentenloterij organiseren en er samen wordt gegeten / Finally the harvest festival is celebrated. Home-grown vegetables are sold, Aisha and Costa tell visitors about the garden, Wietske cooks fish caught in the Slotterplas, Ria gives a yoga session, the children hold a vegetable draw and a meal is jointly prepared and eaten

'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' is juist gebaseerd op dat vertrouwen. Voor de bewoners van de Lodewijk van Deyssestraat en omgeving heeft het kunstproject blijvend iets veranderd. Zij richten na het eerste oogstfeest een vereniging op om de tuin voortaan in eigen beheer te organiseren en activiteiten te organiseren. Hun eerste actie was de aanschaf van een kas. De tuin en de activiteiten die rondom het project zijn ontwikkeld versterken de cohesie in de buurt. Tegenover de onzekerheid die gepaard gaat met herstructurering stelt het de vastigheid van eigen grond en eigen planning. Het biedt de migranten van Geuzenveld-Slotermeer een thuisgevoel. Niet alleen doordat ze grond hebben om te bewerken, maar ook omdat ze het runnen van

de tuin in eigen hand nemen. Ten slotte levert het op kleine schaal een bijdrage aan de oplossing van milieuproblemen, door voedsel in de stad te produceren. De grootscheepse herstructurering van de naoorlogse wijken is de afgelopen jaren voortvarend ter hand genomen. Woningcorporaties, ontwikkelaars en gemeentes beraden zich momenteel door de economische crisis en na kritiek op de grootschaligheid van de herstructurering op een andere aanpak. Daarmee is 'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' een agenderend plan op kleine schaal, maar met grote gevolgen voor de bewoners die er in stappen. 'De kok, de kweker, zijn vrouw en hun buurman' is een vrolijk stemmend voorbeeld van hoe het anders kan.

association so that they could run the garden themselves and organize activities, the first of which was purchasing a greenhouse. The garden and the activities developed in the project's wake have enhanced the neighbourhood's cohesion. The uncertainty that the restructuring of the area involves contrasts with the certainty of having one's own piece of land. It gives the migrants of Geuzenveld-Slotermeer a sense of home, not only because they have soil to till, but also because they themselves are in control of managing their garden. And finally, producing food within the city is a contribution, however small, towards solving ecological problems. The large-scale restructuring of post-war districts has been tackled energetically in recent years. However, in response to

the economic crisis and the criticism that the scale of restructuring has been too massive, housing corporations, developers and municipalities are now considering a different approach. Thus The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbor has put a plan on the agenda that is small scale, yet has great consequences for the residents who join in. The Cook, the Farmer, his Wife and their Neighbor is an optimism-generating example of how things can be done differently.

In september 2009 werd het eerste oogstfeest gehouden / xxx

Het winkeltje met tuingereedschap en vergadertafels wordt liefkozend 'het huisje' genoemd / The former shop where the garden tools and long tables are kept is lovingly referred to as the 'little house'
Het kijkgroen werd een gezamenlijke moestuin / Xxxx

De gezamenlijke maaltijd tijdens het oogstfeest / The communal meal prepared during the harvest festival